

پاوان و کسای تیی کان ل چیر کی منداان ... رازا شوان

پاوان و کسای تیی کان (کار کتیر کان) رگزی کی گرنگ ل
رگزی کان نووسینی هونری چیرک، توویر کی سررکیش ل چیر کی
منداان. کسای تی سرر کی ل چیر کدا، ک پاوانی چیر ک ک ی،
رر کی گرنگی ه ی ل رووداو کان چیر ک ک دا. چ ند کسای تیی کی
لاو کیش، یارم تی پاوان ک ددن ل رووداو کان چیر ک ک دا،
پک و کار ب د رخستنی و بیر ک ی د ک ن ک ل پناویدا
چیر ک ک نووسراو.

پاوان ل چیر کدا، پویست گلی جیوازی ئر نی ه ب ت، و کو
(ئازای تی، گشبینی، هیواخواری، رووخش، جوان، چاک خواز،
یارم تیدر، خن پپرست، دس ز، نیشتمان پپرور، راستگ،
بواب خ، .. هتد) پویست چیر کنووسی منداان، وش گ ل کی ل م
جران ش نکات ب نازناوی پاوانی چیر ک کان، و کو (پشیل
چس ک، بووک کی ناشرین، نازی بلیم ت، پیاو چاوچن ک ک،
رویید دز ک، باوک کی بید ز ی، مندا کی چ توون، چ ل ک ی کی
خ پپرست، ک و کی ناپاک، قوتابیی کی تمب، .. هتد) بام نووسر
د توانت کسای تیی کان چیر ک ک ی ل ه مان ه و ستدا دابننت،
و ل منداان بکات ک خیان ب راود ل نوان کسای تیی کان بکن
و خیان ه ست بکن و کاردان و یان ه ب ت و هر خشیان سیمای
کسای تیی کان دیاری بکن. برانبر ب و ه و ستان ی ک
ه یان. ئم ش یارم تی منداان ددات، ک ل خ س تی پسرند و
ناپسندی پاوان و کسای تیی کان بگن.

بگومان و م بستی ک ل بیر ک ی چیر کنووسی منداان دا ه ی
و د ی و ت ل میان ی ر ی پاوانی چیر ک کان ی و ب منداانی
بگ ی ن ت، لوان ش چاندنی ب های ئر نی، و کو: (دس ز، نیشتمان
پپروری، ژینگ پپری، رزگرتن ل یاسا، تک شان و ک ن دان،
هاو تی، پیاو تی، بواب خ بوون، پشک و تنخواز، داه نر،
مرقد ست، داد پپرور، .. هتد) یا دوورخستن و ی منداان ل ه موو
ج ر ر فتار و ه س و ک و ت کی ب د و نر نی و زیانبخش.

سرچاوی ئیلهامی نووسریش ب داه نانی پاوان و کسای تیی کان
چیر ک کان ب منداان، یا ل نموون ی منداانی راست قین و
و ریان دگرت و د یانکات ب ه و نی چیر ک کان یا ب پ ی

بیرککای چیرککائی بـ خـیـاـیـ خـیـ پاوان و کسایـتییـکائی
چیرککائی دروست دکات، کک لـ پاوان و کسایـتییـ
راستـقینـکان بچن.

گـر پاوان و کسایـتییـکائی چیرکککان مرـقبن، منداان خـیان
بن، پـویستـ پاوانـکان لای منداان ناسراوبن، ناوـکانیشیان
ساکاربن و ناوی باوی کوردی بن و نامـ نـبن. تا زیاتر لـ
تـگـیشتنی منداانـی کوردـوـ نزدیکن، بـ ماوـیـکیـ زیاتریش
لـ یادیاندا بمـنـو. گـرنگیش ئـوـیـ کسایـتییـکائی چیرکککان
لـ بـردـم منداانـدا زیندووبن، خـسـتـکانیان جیاوازبن کاتـ
دـبـزولـن و دـدولـن و کاردـکـن. پـویستیش کسایـتییـککان سروشتی
بن، قسـکانیان، کردارـکانیان، گوزارشت لـ راستیان بکـن و بـ
پـچـوانـی راستیـوـ نـبن. بـ نموونـ کسایـتیـ پاشا، پـویستـ
لـژیکی بـت و وـکو پاشایـک دـرکـوت، کسایـتیـ مامـستا پـویستـ
وـکو کسایـتییـکی سروشتی مامـستایـک دـرکـوت. کسایـتییـکی
دایک وـکو دایکـکی راستی دـرکـوت.

لـ زـر چیرککائی منداانـدا، پاوان یا کسایـتیـ سـرـکی چیرکککان،
دایک، باوک، مامـستان، چونکـ ئـم کسایـتیـانـ نزدیکترین کـسن لـ
منداانـو، بـ زـریش بـ ئامـژگاریکردن و رـنمایـی منداانـ.
پـویستـ نووسـری چیرککائی منداان، گـر پاوان و کارـکتـرکائی
چیرکککائی مرـق بن، بـ تایبـتیش گـر خودی منداان بن، چونکـ
دـپاکن و بـتاوانن و سادـن و هـسـ و کـوتیشیان سروشتین، پـویستـ
لـ دـستـپـکی چیرکککانیـو، بـ شـوازـکی ساکار سیمای پاوان و
کسایـتییـکائی چیرکککائی لـ رووی جـستـیی ودـروونیـو بـ
خوـنـری منداان بیان ناسـنـت. وـکو منداانـکی (قـز درـژ، چاو
گـش، رووـخـش، دـروونپاک، خوـن شیرین، لـو بـخـنـد، پاک،
سـنگین، خاکی، هـتـد)

ئـو چیرککائی کک پاوانـکانیان منداانـن، زیاتر سـرنجی منداان
رادـکـشن لـوانـیـ کسایـتیـ خـیان لـ بـ پاوانـ ئـرـنیـکائی
چیرکککاندا بدـزنـو یا نزدیکن لـیانـو.

چیرککیش هـیـ پاوان و کارـکتـرکائی: ئاژـن، باـنـد، مـروو
و خـشـکن، دار و درـختن، شاخ و دـشت و بـردن، ئـستـر و خـرنن، یا
دـربارـی سروشتی بینراو یا نـبینراون، یا پاوانـی خـیـا و
ئـفسانـیین. یا مرـقی گـورـن، باپیر و داپیرـن.

لـ چیرککائی منداانـدا ئـستـم نیـ، ئـوان لـ قـناغی خـیـا
تـمـنیاندا، بـوایان بـو هـیـ کک، کک هـموو پاوان و

کے سایہ تیلے کان، گھر مرے قیش نہ بن، گھر بے گیانیشن، دے توانن بے
زمانی ئے وان بدوے۔ن۔ دار، بے رد، شاخ، شےر، ئاسکے، بے رخے لے،
رے شے با، خےر، مانگ، ئے سترے کان، کھو، چے لے کھ، پے پوولے، کھ روے شک،
دےو، پےری، روبار، دار بے وےو، هے نار، ئاگر،۔۔ هتد، هے موویان
دے توانن بے زمانی کوردی بدوے۔ن۔ دے شتوانن پے بکے نن، خے شی خے یان
دے ربےن، تے وے بن، زویر بن، چاکے بکےن، یارمے تی بدےن، بنوون، بن بے
هاوے، بے خشن، بژین، بمرن، بے فےن، کاری لے توانا بے دے ریش
ئے نجام بدےن۔

[illegible]

لہ چیر کی مندا لہ ندا، ناشبت کسا یہ تیہ کان زہ ربن، چونکہ بیری مندا ہان دا بہش و ئا ہوزد کھن و لیان تہ کد چن، لہشیان بہ زارد ہن و زووش لہ بیریان دہ چن و۔

لە ھەندە چیرەکی چاپکراوی کوردیمان دا بە منداڵان، ھەندە چیرەکنووسی کوردمان ھەندە قسە ی زل و قەوییان بە ناوی منداڵان و نووسیون، کە لەگەڵ تەمەن و ئاستی رەشنبیری و تەگە یشتنی ئ و منداڵ پاڵ وانی چیرەکانیاندا ناگونجەن، ئ و قسە ی نووسەرەکان خەیانەن زک قسە ی ئ و منداڵان.

کے ساتھ تیش لے چیر کی مندا اندا ، دوو جرن:

یہ کہم — کہ سایہ تی پوشک و توو: کہ سایہ تیہ کہ کہ لہ گہہ ہہہ و ہستہ کہانی
چیرہ کہ کہ اندا، گہہ شدہ کہات و پایہ ہہ پایہ شہ شدہ کہ و ہت، ہہ ہہ ہہ
روودا و ہ کہانی چیرہ کہ کہان ہہ ئہ رہنی یا نہ رہنی دہ گہہ ہت۔ تا کہ تایی
چیرہ کہ کہ لہ پوشک و تن نا و ہستہت، ہہہ ہس و کہ و تیشی لہ
ہہہ و ہستہ کہانیدا دہ ردہ کہ و ہت، ہہ (کہ سایہ تی خولہن) یش ناودہ ہرہت،
واتہ جہ گیرنیہ و دہ خولہتہ و۔۔ زہرترین پایہ وان و کہ سایہ تیہ کہان
لہ چیرہ کی مندا ہاندا، لہم چہ شہ کہ سایہ تیہ پوشک و تووانہن، کہ
لہ ہیر و ہہش و لہ ویژداندا، ہہ نہ مری دہ مہنہ و۔
دوہم — کہ سایہ تی نہ گہہ: ئہ و کہ سایہ تیہ ہہ، کہ گوہ انکاری لہ

پهکها تنی روونادات، نه گډشدهکات و نه دگډگډت. وکو ئوی که له ماو یکه دیاریکراو له ژیانیدا به گیان بهت. له سررتای چیرکهکو و تا که تایی چیرکهکه هر بهو شوو یه دممنتو، هیچ گډانکاریه کی به سردا نایات.. هه مان خست و هه مان رفتار و بیرکه و هه مان هستی هه.. لای نه جیاوازه کانی ئم که سایه تی و تایه تم دیه کانی دیاریکراو و سنووردان، به (که سایه تی رووکهشی) یش ناود بهت.

زهر له نووسه رانی چیرکه کی مندا نه، زیاده یی له رهی پانه وان و که سایه تی کانی چیرکه کی مندا نه دکن، کاری له توان بهد ر به مندا نه پانه وانانی چیرکه کانیان نهجام ددن، که له توانی نه و تم ندها نین.. به نموننه مندا نه کی تم نه هشت سانه به شاخه کی سخت و به زردا سدردهن. یا له رووبار کی پاندا به که ش به ماله وانی ده پمنتو به نه و به ری رووبار که. یان کردوو یانه به پانه وانی کی نموننه و هیچ هه نه یک ناکات، نه مهش به پهچ وانه ی ناستی راسته قینه مندا نه و یه.

په ویسته چیرکه کانی مندا نه، به که تاییه کی خش و سه رکه وتوو که تایان بهت. نه گینا مندا نه دوو چاری به هیوای دهن، گهر پانه وانه کانی چیرکه کانیان شته کی خراپیان به سه ربته و شکسته ن و سه رکه وتوو نه بن.. زهریش هه نه که که تایی چیرکه کانیان تراژیدی بن و به کوشتن و مردن و به کارسات که تایان په به نین. چونکه تم نه نجامانه نه رننیان و کارته کردن و رننگدانه و یه کی نه رنی و خراپیان له سه ر ژیان نه مه و دها تووی مندا نه د بهت.

په ویسته چیرکه کنووسانی چیرکه کی مندا نه، کاته که چیرکه کانیان به مندا نه د نووسن، نه م خا نه له بهرچاو بگرن:

۱- په ویسته که سایه تی که چیرکه کانیان، له رننه کانیاندا وا دهنه که ون که له ناستی خپان به زتر و توانا بهد رترن، یا چیرکه کنووس به شوو یه کی نموننه یی دهریان بخت، که هیچ هه و که موکو یه کیان نیه.. نه گینا مندا نه له سه ر نه م نموننه ته و او و به هه نه به جیهانی چیرکه رادنه و ناشنا دهن.

۲- په ویسته نووسه رانی چیرکه کی مندا نه، شوو یه پهکها ته ی جهسته یی و سیمای پانه وان و که سایه تی که نه بهرچاو بگرن.. به شوو یه که هه روو که به رجسته و راستین، به رننگ و دنگ و شوو و سیماکانی ترپانه و له بهردم مندا نه دانه.

۳- په ویسته باری د روونی مندا نه یش له بهرچاو بگرن. که تایی چیرکه که کان تراژیدی نه بن، و دووربن له مردن و کوشتن و دزی و گزی و

فیل و فارج و هخاندان.

۴- پویست کسای تییکان ب شلوکی سروشتی د رکون، قسکانیشیان بپی تیمن و ئاستی رشنبیری و بگراوندی کمانی تی و جوگرافیای بن.

۵- پویست پانوان و کسای تی ل چیرک کانیا ندا ب منداان، هر یک ریک ریکان بدرتی، ئو ناشی و گونجاو نیی، ک پانوانی چیرکی منداان، ئازا و دلر بت ل همان کاتیشدا ترسنک و بزبو بت، چاک خواز بت، ل همان کاتیشدا بدکار بت، برچاوت رب بت، ل همان کاتیشدا چاوچنک بت، نیشتمان پ رو بت، ل همان کاتیشدا ناپاک بت. زیرک بت، ل همان کاتیشدا تمم بت. ئم دوو روویی، بدگومانی و باوئی و رامن و دواوکی ل لای منداان دروست دکات.

۶- پویست ناوانکان و خسمت کان کسای تییکان ل یک و نزدیک بن، تا ل هشی منداان تکم بن و تکم بیان نکن.

۷- پویست چیرکنووسانی منداان، ئو کسای تییان ه بژرن، ک منداان حزیان پدکن. ئو کسای تییان ش، مرق بن، ئاژ بن، روو کبن، یا پانوانی ئفسانی بن، کسانکی ناسراو و خشیو یستبن ل جیهانی مندااندا. ب نمون: پشم رگ، ئای کوردستان، س رکرد نمرکانی کوردستان، بابا نوئل، پپوول، چلک، گو، ئستلر، پرتوک، بووک شوش، کو، کانی، هتد.

۸- چیرکنووسانی منداان د بت ب چاوکی یکسانییو، پانوان و کسای تییکانی چیرک کانیا، ب سر منداانی کچان و کوکان دا دابش بکن، کو سالاری یا کچ سالاری ن بت ب دیاردی چیرک کانیا.

۹- پویست چیرکنووسانی منداان، منداانی خاون پداویستی تاییک کان فرامش نکن و هر روکو منداانی ئاسایی لیا بوانن، ب پی توانا کانیا ر و جگایان ل چیرک کانیا ندا ه بن. ب چاوکی بزیش و لیا نپانوانن، بکو پویست ئو ل برچاوبگرن، ک مافی خیان و کو پویست ئاوان ل بدن و ل منداانی تر جیا یان نکن و.

رزا شوان

نروژ: ۱۸/ئایار/ ۲۰۱۸